

PRILOGA I – SPLOŠNI POGOJI

KAZALO

PRILOGA I – SPLOŠNI POGOJI	1
KAZALO	1
DEL A – PRAVNE IN UPRAVNE DOLOČBE.....	3
Člen II.1 – Opredelitve pojmov.....	3
Člen II.2 – Splošne obveznosti upravičenca	4
Člen II.3 – Komunikacija med strankama	4
II.3.1 Načini in sredstva komunikacije	4
II.3.2 Datum sporočil	4
Člen II.4 – Odškodninska odgovornost.....	5
Člen II.5 – Navzkrižje interesov	5
Člen II.6 – Zaupnost.....	5
Člen II.7 – Obdelava osebnih podatkov.....	6
II.7.1 Obdelava osebnih podatkov s strani Komisije	6
II.7.2 Obdelava osebnih podatkov s strani upravičenca	6
Člen II.8 – Prepoznavnost financiranja Unije	7
II.8.1 Informacije o financiranju Unije in uporabi simbola Evropske unije ..	7
II.8.2 Izjava o izključitvi odgovornosti Komisije.....	7
Člen II.9 – Predhodno obstoječe pravice in lastništvo ter uporaba rezultatov (vključno s pravicami intelektualne in industrijske lastnine)	7
II.9.1 Lastništvo rezultatov s strani upravičencev	7
II.9.2 Predhodno obstoječe pravice	7
II.9.3 Pravice uporabe rezultatov in predhodno obstoječih pravic s strani Unije	8
Člen II.10 – Oddaja javnih naročil, potrebnih za izvedbo ukrepa	8
Člen II.11 – Oddajanje nalog, ki so del ukrepa, v podizvajanje	9
Člen II.12 – Finančna podpora tretjim osebam.....	10
Člen II.13 – Spremembe sporazuma	10
Člen II.14 – Odstop terjatev za izplačila tretjim osebam	11
Člen II.15 – Višja sila	11
Člen II.16 – Zadržanje izvajanja ukrepa	11
II.16.1 Zadržanje izvajanja s strani upravičenca	11
II.16.2 Zadržanje izvajanja s strani Komisije	12
II.16.3 Posledice zadržanja	13
Člen II.17 – Odpoved sporazuma	13
II.17.1 Odpoved sporazuma s strani upravičenca	13
II.17.2 Odpoved sporazuma s strani Komisije	13
II.17.3 Posledice odpovedi	15
Člen II.18 – Pravo, ki se uporablja, reševanje sporov in izvršljiv sklep	15
DEL B – FINANČNE DOLOČBE	17
Člen II.19 – Upravičeni stroški	17
II.19.1 Pogoji za upravičenost stroškov	17
II.19.2 Upravičeni neposredni stroški.....	17
II.19.3 Upravičeni posredni stroški.....	18
II.19.4 Neupravičeni stroški.....	18
Člen II.20 – Določljivost in preverljivost prijavljenih zneskov	19
II.20.1 Prijavljanje stroškov in prispevkov	19

II.20.2	Dokumenti in druga dokazila za utemeljitev prijavljenih stroškov in prispevkov	19
II.20.3	Pogoji za določitev skladnosti prakse stroškovnega računovodstva ...	20
Člen II.21	– Upravičenost stroškov subjektov, pridruženih upravičencu.....	21
Člen II.22	– Proračunske prerazporeditve.....	21
Člen II.23	– Neskladnost z obveznostmi poročanja	21
Člen II.24	– Začasna ustavitev plačil in začasna prekinitev plačilnih rokov	21
II.24.1	Začasna ustavitev plačil.....	21
II.24.2	Začasna prekinitev plačilnih rokov	23
Člen II.25	– Izračun končnega zneska nepovratnih sredstev	23
II.25.1	1. korak – uporaba stopnje povračila pri upravičenih stroških in dodajanje prispevkov na enoto, po pavšalni stopnji in v pavšalnem znesku.....	24
II.25.2	2. korak – omejitev na <i>najvišji znesek nepovratnih sredstev</i>	24
II.25.3	3. korak – znižanje zaradi pravila neprofitnosti	24
II.25.4	4. korak – znižanje zaradi nepravilnega izvajanja ali kršitve drugih obveznosti	25
Člen II.26	– Izterjava	25
II.26.1	Izterjava.....	25
II.26.2	Postopek izterjave	25
II.26.3	Zamudne obresti	26
II.26.4	Bančni stroški	26
Člen II.27	– Preverjanja, revizije in ocenjevanje.....	26
II.27.1	Tehnična in finančna preverjanja, revizije, vmesne in končne ocene.....	26
II.27.2	Dolžnost hrambe dokumentov.....	27
II.27.3	Obveznost zagotavljanja informacij	27
II.27.4	Pregledi na kraju samem	27
II.27.5	Kontradiktorni revizijski postopek.....	28
II.27.6	Posledice ugotovitev revizije	28
II.27.7	Popravek sistemskih ali ponavljajočih se napak, nepravilnosti, goljufij ali kršitev obveznosti	28
II.27.8	Preverjanja in inšpekcije urada OLAF	30
II.27.9	Preverjanja in revizije s strani Evropskega računskega sodišča	30

DEL A – PRAVNE IN UPRAVNE DOLOČBE

ČLEN II.1 – OPREDELITVE POJMOV

Za namene sporazuma se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov:

„**Ukrep**“: sklop dejavnosti ali projekt, za katerega se dodelijo nepovratna sredstva, ki ga bo izvedel upravičenec, kot je opisan v Prilogi II.

„**Zaupne informacije ali dokument**“: vsaka informacija ali dokument (v kateri koli obliki), ki ga katera koli stranka prejme od druge ali do katerega dostopa v okviru izvajanja sporazuma in ki ga je pisno opredelila kot zaupnega. Ne vključuje javno dostopnih informacij.

„**Navzkrižje interesov**“: okoliščine, v katerih je nepristransko in objektivno izvajanje sporazuma s strani upravičenca ogroženo zaradi družine, čustvenih vezi, političnih ali narodnostnih razlogov, gospodarskih interesov ali kakršnega koli drugega skupnega interesa s Komisijo ali katero koli tretjo osebo, povezano s predmetom sporazuma.

„**Neposredni stroški**“: tisti posebni stroški, ki so neposredno povezani z izvajanjem ukrepa in jih je zato mogoče neposredno pripisati ukrepu. Ti stroški ne smejo vključevati nobenih posrednih stroškov.

„**Višja sila**“: katera koli nepredvidljiva in izjemna okoliščina ali dogodek, na katerega stranki ne moreta vplivati, ki posamezni stranki preprečuje izpolnitev katere koli obveznosti iz sporazuma, ki ga ni mogoče pripisati napaki ali malomarnosti z njune strani ali s strani podizvajalcev, pridruženih subjektov ali tretjih oseb, ki prejmejo finančno pomoč, in za katerega se izkaže, da ga kljub ravnanju s potrebno skrbnostjo ni bilo mogoče preprečiti. Kot višje sile ni mogoče uveljavljati: delovnih sporov, stavk, finančnih težav ali motenj v prejetih storitvah, napak na opremi ali materialu ali zamud pri njunem zagotavljanju, razen če so neposredna posledica zadevnega primera višje sile.

„**Uradno obvestilo**“: pisna oblika sporočanja med strankama prek pošte ali elektronske pošte, ki dokazuje pošiljatelju, da je bilo sporočilo dostavljeno določenemu prejemniku.

„**Goljufija**“: vsako namerno dejanje ali opustitev dejanja, ki vpliva na finančne interese Unije in je povezano z uporabo ali predložitvijo lažnih, nepravilnih ali nepopolnih izjav ali dokumentov in z nerazkritjem informacij, ki pomeni kršitev posebne obveznosti.

„**Obdobje izvajanja**“: obdobje izvajanja dejavnosti, ki so del ukrepa, kot je določeno v členu I.2.2.

„**Posredni stroški**“: tisti stroški, ki niso posebni stroški, neposredno povezani z izvajanjem ukrepa, in jih zato ni mogoče neposredno pripisati ukrepu. Ne smejo vključevati nobenih stroškov, ki jih je mogoče opredeliti ali prijaviti kot upravičene neposredne stroške.

„**Nepravilnost**“: vsaka kršitev določbe prava Unije, ki je posledica dejanja ali opustitve dejanja s strani upravičenca, ki škoduje ali bi škodovalo proračunu Unije.

„**Najvišji znesek nepovratnih sredstev**“: najvišji prispevek EU k ukrepu, kot je opredeljeno v členu I.3.1.

„**Predhodno obstoječe gradivo**“: vsako gradivo, dokument, tehnologija ali znanje, ki je bilo na voljo še pred začetkom uporabe s strani upravičenca za pridobivanje rezultatov v izvajanju ukrepa.

„**Predhodno obstoječa pravica**“: vsaka pravica industrijske in intelektualne lastnine glede predhodno obstoječega gradiva; lahko je v obliki pravice lastništva, licenčne pravice in/ali pravice uporabe, ki pripada upravičencu ali kateri koli drugi tretji osebi.

„**Povezana oseba**“: katera koli oseba, ki je pooblaščenca za zastopanje upravičenca ali odločanje v njegovem imenu.

„**Datum začetka**“: datum, na katerega se ukrep začne izvajati, kot je določeno v členu I.2.2.

„**Oddaja javnega naročila podizvajalcu**“: pogodba o izvedbi javnega naročila v smislu člena II.10, ki zajema izvajanje nalog, ki so del ukrepa, s strani tretje osebe, kot je opisano v Prilogi II.

„**Resna napaka**“: vsaka kršitev določbe sporazuma, ki je posledica dejanja ali opustitve dejanja, ki povzroči ali lahko povzroči finančno izgubo proračuna Unije.

ČLEN II.2 – SPLOŠNE OBVEZNOSTI UPRAVIČENCA

Upravičenec:

- (a) je odgovoren za izvedbo *ukrepa* v skladu s sporazumom.;
- (b) mora izpolnjevati vse pravne obveznosti, ki zanj veljajo na podlagi prava EU ter mednarodnega in nacionalnega prava, ki se uporabljajo.
- (c) mora nemudoma obvestiti Komisijo o kakršnem koli dogodku ali okoliščini, s katero je seznanjen in ki bi verjetno vplivala na izvajanje *ukrepa* ali njegovo izvajanje odložila;
- (d) mora nemudoma obvestiti Komisijo:
 - (i) o kakršni koli spremembi svojih pravnih, finančnih, tehničnih, organizacijskih ali nadzornih okoliščin in kakršni koli spremembi svojega imena, naslova ali zakonitega zastopnika;
 - (ii) o kakršni koli spremembi pravnih, finančnih, tehničnih, organizacijskih ali nadzornih okoliščin njegovih pridruženih subjektov in kakršni koli spremembi imena, naslova ali zakonitega zastopnika teh pridruženih subjektov.

ČLEN II.3 – KOMUNIKACIJA MED STRANKAMA

II.3.1 Načini in sredstva komunikacije

Vsa komunikacija v zvezi s sporazumom ali njegovim izvajanjem mora:

- (a) potekati pisno (na papirju ali elektronsko);
- (b) vključevati številko sporazuma in
- (c) vključevati kontaktne podatke iz člena I.6.

Če stranka zahteva pisno potrditev elektronskega sporočila v razumnem času, mora pošiljatelj čim prej zagotoviti izvirno podpisano različico sporočila v papirni obliki.

II.3.2 Datum sporočil

Vsako sporočilo se šteje kot sporočeno, ko ga prejme stranka prejemnica, razen če je v sporazumu določeno, da se sporočilo šteje kot sporočeno na datum, ko je bilo poslano.

Za elektronsko sporočilo se šteje, da ga je stranka prejemnica prejela na dan, ko je bilo odposlano, če je bilo poslano na elektronski naslov, naveden v členu I.6. Stranka pošiljateljica mora biti zmožna predložiti dokazilo o datumu pošiljanja. Če stranka pošiljateljica prejme obvestilo o neuspeli dostavi, mora sprejeti vse ustrezne ukrepe za zagotovitev, da druga stranka sporočilo po elektronski ali navadni pošti dejansko prejme. V takem primeru se za stranko pošiljateljico ne šteje, da krši svoje obveznosti v zvezi s pošiljanjem sporočila v določenem roku.

Za pošiljko po pošti ali s kurirsko službo se šteje, da jo je Komisija prejela na dan, ko jo je evidencialni odgovorni oddelek, naveden v členu I.6.2.

Za *uradna obvestila* se šteje, da jih je stranka prejemnica prejela na datum prejema, naveden v potrdilu o dostavi sporočila zadevnemu prejemniku, ki ga prejme stranka pošiljateljica.

ČLEN II.4 – ODŠKODNINSKA ODGOVORNOST

II.4.1 Komisija ne sme biti odgovorna za nobeno škodo, ki jo povzroči ali utrpi upravičenec, vključno s kakršno koli škodo, ki je povzročena tretjim osebam zaradi izvajanja *ukrepa* ali med njegovim izvajanjem.

II.4.2 Upravičenec mora, razen v primeru višje sile, Komisiji poravnati vso škodo, ki ji je bila povzročena zaradi izvajanja *ukrepa* ali zato, ker *ukrep* ni bil v celoti izveden v skladu s sporazumom.

ČLEN II.5 – NAVZKRIŽJE INTERESOV

II.5.1 Upravičenec mora sprejeti vse potrebne ukrepe, da preprečijo kakršne koli okoliščine *navzkrižja interesov*.

II.5.2 Upravičenec mora Komisijo nemudoma obvestiti o vsaki okoliščini, ki pomeni *navzkrižje interesov* ali v kateri bi lahko nastopilo *navzkrižje interesov*. Nemudoma mora sprejeti vse potrebne ukrepe, da se te okoliščine odpravijo.

Komisija lahko preveri, ali so sprejeti ukrepi ustrezni, in lahko zahteva, da se v za to določenem roku sprejmejo dodatni ukrepi.

ČLEN II.6 – ZAUPNOST

II.6.1 Med izvajanjem *ukrepa* in za obdobje petih let po plačilu razlike morata stranki vse *zaupne informacije in dokumente* obravnavati zaupno.

II.6.2 Stranki *zaupnih informacij in dokumentov* ne smeta uporabiti za druge namene, kot za izpolnjevanje svojih obveznosti iz sporazuma, razen če prej pridobita predhodno pisno soglasje druge stranke.

II.6.3 Obveznosti glede zaupnosti se ne uporabljajo, če:

- (a) se stranka, ki je podatke razkrila, strinja, da drugo stranko odveže navedenih obveznosti;

- (b) *zaupne informacije ali dokumenti* postanejo javni, vendar ne s kršitvijo obveznosti glede zaupnosti;
- (c) *razkritje zaupnih informacij ali dokumentov* zahteva zakonodaja.

ČLEN II.7 – OBDELAVA OSEBNIH PODATKOV

II.7.1 Obdelava osebnih podatkov s strani Komisije

Komisija mora vse osebne podatke v sporazumu obdelati v skladu z Uredbo (ES) št. 45/2001¹.

Take podatke mora obdelovati upravljavec podatkov, določen v členu I.6.1, in sicer izključno za namene izvajanja, upravljanja in spremljanja sporazuma ali zaščite finančnih interesov EU, vključno s preverjanji, revizijami in preiskavami v skladu s členom II.27.

Upravičenec ima pravico do dostopa do svojih osebnih podatkov in do njihovega popravljanja. V ta namen morajo kakršna koli vprašanja glede obdelave svojih osebnih podatkov poslati upravljavcu podatkov, določenem v členu I.6.1.

Upravičenec lahko kadar koli vloži pritožbo pri Evropskem nadzorniku za varstvo podatkov.

II.7.2 Obdelava osebnih podatkov s strani upravičenca

Upravičenec mora osebne podatke iz sporazuma obdelati v skladu s pravom EU in nacionalnim pravom o varstvu podatkov, ki se uporabljata (vključno z zahtevami glede dovoljenj ali obveščanja).

Upravičenec lahko svojim zaposlenim podeli dostop samo do tistih podatkov, ki so izrecno potrebni za izvajanje, upravljanje in spremljanje sporazuma.

Upravičenec mora sprejeti ustrezne tehnične in organizacijske varnostne ukrepe ter ob upoštevanju tveganj, ki so povezana z obdelavo podatkov, in narave zadevnih osebnih podatkov, in sicer za:

- (a) preprečevanje, da bi katera koli nepooblaščen oseba pridobila dostop do računalniških sistemov, ki obdelujejo osebne podatke, ter zlasti za:
 - (i) preprečevanje nepooblaščenega branja, kopiranja, predelave ali odstranitve pomnilniških medijev;
 - (ii) preprečevanje nepooblaščenih vnosov podatkov in nepooblaščenega razkrivanja, predelave ali izbrisa shranjenih osebnih podatkov;
 - (iii) preprečevanje nepooblaščen uporabe sistema za obdelavo podatkov s pomočjo sredstev za prenos podatkov;
- (b) zagotavljanje, da imajo pooblašчени uporabniki sistema za obdelavo podatkov dostop samo do osebnih podatkov, na katere se nanaša njihova pravica do dostopa;
- (c) beleženje, kateri osebni podatki so bili sporočeni, kdaj in komu;
- (d) zagotavljanje, da se osebni podatki, ki se obdelujejo v imenu tretjih oseb, lahko obdelajo samo na način, ki ga predpiše Komisija;

¹ Uredba (ES) št. 45/2001 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. decembra 2000 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov v institucijah in organih Skupnosti in o prostem pretoku takih podatkov.

- (e) zagotavljanje, da med sporočanjem osebnih podatkov in prevozom pomnilniških medijev podatkov ni mogoče prebrati, kopirati ali izbrisati brez pooblastila;
- (f) oblikovanje svoje organizacijske strukture tako, da izpolnjuje zahteve varstva podatkov.

ČLEN II.8 – PREPOZNAVNOST FINANCIRANJA UNIJE

II.8.1 Informacije o financiranju Unije in uporabi simbola Evropske unije

Razen če Komisija ne zahteva ali soglaša drugače, je treba v vseh sporočilih ali objavah v zvezi z *ukrepom*, ki jih pripravi oziroma izda upravičenec, vključno s sporočili ali objavami na konferencah, seminarjih ali v kakršnih koli promocijskih gradivih (kot so brošure, letaki, plakati, predstavitve, v elektronski obliki itd.):

- (a) navesti, da so bila za *ukrep* prejeta finančna sredstva Unije in
- (b) prikazati simbol Evropske unije.

Kadar je simbol Evropske unije prikazan skupaj z drugim logotipom, mora biti ustrezno poudarjen.

Obveznost prikaza simbola Evropske unije upravičencem ne podeljuje pravice izključne uporabe. Upravičenec si ne sme prilastiti simbola Evropske unije ali katere koli druge podobne blagovne znamke ali logotipa, ne z registracijo ne kakor koli drugače.

Za namene prvega, drugega in tretjega pododstavka in pod pogoji, določenimi v njih, lahko upravičenec uporabi simbol Evropske unije, ne da bi pred tem pridobil odobritev Komisije.

II.8.2 Izjava o izključitvi odgovornosti Komisije

V vseh sporočilih ali objavah v zvezi z *ukrepom*, ki ga pripravi oziroma objavi upravičenec skupaj ali posamično, v kakršni koli obliki in s kakršnim koli sredstvom, je treba navesti:

- (a) da sporočilo oziroma objava odraža samo stališča avtorja in
- (b) da Komisija ni odgovorna za kakršno koli uporabo informacij, ki jih vsebuje zadevno sporočilo ali objava.

ČLEN II.9 – PREDHODNO OBSTOJEČE PRAVICE IN LASTNIŠTVO TER UPORABA REZULTATOV (VKLUJUČNO S PRAVICAMI INTELEKTUALNE IN INDUSTRIJSKE LASTNINE)

II.9.1 Lastništvo rezultatov s strani upravičencev

Upravičenec obdrži lastništvo rezultatov *ukrepa*, vključno s pravicami industrijske in intelektualne lastnine, ter poročil in ostalih dokumentov v zvezi z njim, razen če sporazum ne določa drugače.

II.9.2 Predhodno obstoječe pravice

Če Komisija upravičencu pošlje pisni zahtevek, v katerem je določeno, katere rezultate namerava uporabiti, mora upravičenec:

- (a) sestaviti seznam, na katerem opredeli vse *predhodno obstoječe pravice*, vključene v navedene rezultate, in
- (b) ta seznam predložiti Komisiji najpozneje ob zahtevku za plačilo razlike.

Upravičenec mora zagotoviti, da ima on ali njegovi pridruženi subjekti vse pravice uporabe katerih koli *predhodno obstoječih pravic* med izvajanjem sporazuma.

II.9.3 Pravice uporabe rezultatov in predhodno obstoječih pravic s strani Unije

Upravičenec Uniji podeljujejo pravice uporabe rezultatov *ukrepa*, kot sledi:

- (a) za lastne namene in zlasti dajanje na razpolago osebam, ki delajo za Komisijo, drugim institucijam, agencijam in organom Unije ter institucijam držav članic, ter za kopiranje in reproduciranje celote ali delov v neomejenem številu izvodov;
- (b) reproduciranje: pravico, da dovoli neposredno ali posredno, začasno ali stalno reproduciranje rezultatov v celoti ali delno na kakršen koli način (mehansko, digitalno ali kako drugače) in v kakršni koli obliki;
- (c) obveščanje javnosti: pravico, da prek žične ali brezžične povezave dovoli prikaz uspešnosti ali sporočil javnosti, pri čemer javnosti da na razpolago rezultate tako, da lahko vsak posameznik do njih dostopa z mesta in ob času po lastni izbiri; ta pravica vključuje tudi sporočanje in predvajanje prek kabla ali satelita;
- (d) razširjanje: pravico, da dovoli katero koli obliko javnega razširjanja rezultatov ali kopij rezultatov;
- (e) prilagajanje: pravico do spreminjanja rezultatov;
- (f) prevajanje;
- (g) pravico do hrambe in arhiviranja rezultatov v skladu s pravili za upravljanje dokumentov, ki veljajo za Komisijo, vključno z digitalizacijo ali pretvorbo oblike za namene ohranitve ali nove uporabe;
- (h) kadar so rezultati dokumenti, pravico do odobritve ponovne uporabe dokumentov v skladu s Sklepom Komisije 2011/833/EU z dne 12. decembra 2011 o ponovni uporabi dokumentov Komisije, če se navedeni sklep uporablja in če dokumenti spadajo na področje njegove uporabe ter jih nobena od njegovih določb ne izključuje. Zaradi te določbe imata izraza „ponovna uporaba“ in „dokument“ pomen iz Sklepa 2011/833/EU.

Zgoraj navedene pravice uporabe se lahko nadalje določijo v posebnih pogojih.

Dodatne pravice uporabe se lahko Uniji zagotovijo v posebnih pogojih.

Upravičenec mora zagotoviti, da ima Unija pravico uporabe vseh *predhodno obstoječih pravic*, ki so vključene v rezultate *ukrepa*. Če ni drugače določeno v posebnih pogojih, je treba *predhodno obstoječe pravice* uporabljati za enake namene in pod enakimi pogoji, kot se uporabljajo za pravice uporabe rezultatov *ukrepa*.

Informacije o lastniku avtorskih pravic je treba vstaviti v primerih, ko rezultate razkrije Unija. Informacije o avtorskih pravicah se morajo glasiti: „© – leto – ime lastnika avtorskih pravic. Vse pravice pridržane. Licenca izdana Evropski uniji pod določenimi pogoji.“.

Če upravičenec Komisiji podeli pravice uporabe, to ne vpliva na njene obveznosti glede zaupnosti v skladu s členom II.6 ali na obveznosti upravičenca v skladu s členom II.2.

ČLEN II.10 – ODDAJA JAVNIH NAROČIL, POTREBNIH ZA IZVEDBO UKREPA

II.10.1 Če je za izvajanje *ukrepa* potrebno naročilo blaga, gradenj ali storitev, mora upravičenec naročilo oddati ponudniku, ki predloži najugodnejšo ponudbo ali, kadar je primerno,

ponudniku, ki ponuja najnižjo ceno. Pri tem se mora izogibati kakršnemu koli *navzkrižju interesov*.

Upravičenec mora zagotoviti, da lahko Komisija, Evropsko računsko sodišče in Evropski urad za boj proti goljufijam (OLAF) svoje pravice iz člena II.27 uveljavljajo tudi pri izvajalcih upravičenca.

II.10.2 Upravičenec, ki je „javni naročnik“ v smislu Direktive 2014/24/EU² ali „naročniki“ v smislu Direktive 2014/25/EU³, mora spoštovati nacionalna pravila o javnem naročanju, ki se uporabljajo.

Upravičenec mora zagotoviti, da se pogoji, ki se zanj uporabljajo v skladu s členi II.4, II.5, II.6 in II.9, uporabljajo tudi za izvajalce.

II.10.3 Upravičenec je izključno odgovoren za izvedbo *ukrepa* in izpolnjevanje sporazuma.

II.10.4 Če upravičenec krši svoje obveznosti iz člena II.10.1, se stroški, povezani z zadevnim javnim naročilom, štejejo za neupravičene v skladu s členom II.19.2(c), (d) in (e).

Če upravičenec krši svoje obveznosti iz člena II.10.2, se nepovratna sredstva lahko znižajo v skladu s členom II.25.4.

ČLEN II.11 –ODDAJANJE NALOG, KI SO DEL UKREPA, V PODIZVAJANJE

II.11.1 Upravičenec lahko odda izvajanje nalog, ki so del *ukrepa*, podizvajalcem. V tem primeru mora zagotoviti, da se poleg pogojev iz člena II.10 spoštujejo tudi naslednji pogoji:

- (a) podizvajanje ne zajema osrednjih nalog *ukrepa*;
- (b) uporaba podizvajanja je upravičena zaradi narave *ukrepa* in zahtev za njegovo izvedbo;
- (c) ocenjene stroške podizvajanja je mogoče jasno določiti v oceni proračuna v Prilogi II;
- (d) kakršna koli uporaba podizvajanja, ki ni določena v Prilogi II, se sporoči upravičencu, Komisija pa jo odobri. Komisija lahko odobritev podeli:

(i) pred kakršno koli uporabo podizvajanja, če upravičenec zahtevajo spremembo, kot je določeno v členu II.13, ali

(ii) po uporabi podizvajanja v naslednjih primerih:

– če je podizvajanje posebej utemeljeno v vmesnem ali končnem tehničnem poročilu iz členov I.4.3 in I.4.4 in

² Direktiva 2014/24/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. februarja 2014 o javnem naročanju in razveljavitvi Direktive 2004/18/ES.

³ Direktiva 2014/25/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. februarja 2014 o javnem naročanju naročnikov, ki opravljajo dejavnosti v vodnem, energetske in prometnem sektorju ter sektorju poštnih storitev ter o razveljavitvi Direktive 2004/17/ES.

– če podizvajanje ne povzroči sprememb sporazuma, ki bi vzbudile dvome o sklepu o dodelitvi nepovratnih sredstev ali ki bi kršile načelo enake obravnave vložnikov;

- (e) upravičenec zagotovi, da se pogoji, ki se uporabljajo zanje v skladu s členom II.8, uporabljajo tudi za podizvajalce.

II.11.2 Če upravičenec krši svoje obveznosti iz člena II.11.1(a), (b), (c) ali (d), se stroški, povezani z zadevnim javnim naročilom, štejejo za neupravičene v skladu s členom II.19.2(f).

Če upravičenec krši svoje obveznosti iz člena II.11.1(e), se nepovratna sredstva lahko znižajo v skladu s členom II.25.4.

ČLEN II.12 – FINANČNA PODPORA TRETJIM OSEBAM

II.12.1 Če mora upravičenec med izvajanjem *ukrepa* zagotoviti finančno podporo tretjim osebam, jo mora dodeliti v skladu s pogoji, določenimi v Prilogi II. Pod navedenimi pogoji je treba navesti vsaj naslednje informacije:

- (a) najvišji znesek finančne podpore. Ta znesek ne sme presegati 60 000 EUR za posamezno tretjo osebo, razen če je finančna podpora glavni cilj *ukrepa*, kot je določeno v Prilogi II;
- (b) merila za določitev točnega zneska finančne podpore;
- (c) različne vrste dejavnosti, ki lahko prejmejo finančno podporo, na podlagi določenega seznama;
- (d) osebe ali kategorije oseb, ki lahko prejmejo finančno podporo;
- (e) merila za dodelitev finančne podpore.

II.12.2 Kot izjema od člena II.12.1, če je finančna podpora v obliki nagrade, mora upravičenec dodeliti tako finančno podporo v skladu s pogoji, določenimi v Prilogi II. Pod navedenimi pogoji je treba navesti vsaj naslednje informacije:

- (a) pogoji za sodelovanje;
- (b) merila za dodelitev;
- (c) znesek nagrade;
- (d) ureditve plačil.

II.12.3 Upravičenec mora zagotoviti, da se pogoji, ki se uporabljajo zanje v skladu s členi II.4, II.5, II.6, II.8, II.9 in II.27, uporabljajo tudi za tretje osebe, ki prejemajo finančno podporo.

ČLEN II.13 – SPREMEMBE SPORAZUMA

II.13.1 Vsako spremembo sporazuma je treba izvesti pisno.

II.13.2 Namen oziroma učinek sprememb ne smejo biti spremembe sporazuma, ki bi vzbudile dvome o sklepu o dodelitvi nepovratnih sredstev ali ki bi bile v nasprotju z načelom enake obravnave vložnikov.

II.13.3 Vsak zahtevek za spremembo mora:

- (a) biti ustrezno utemeljen;

- (b) imeti priložena ustrezna dokazila in
- (c) biti poslan drugi stranki dovolj zgodaj pred predvidenim začetkom njegove veljavnosti, vsekakor pa en mesec pred koncem *obdobja izvajanja*.

Točka (c) se ne uporablja v primerih, ki jih stranka, ki vlaga zahtevke za spremembo, ob strinjanju druge stranke ustrezno utemelji.

II.13.4 V primeru nepovratnih sredstev za izvajanje, ki so določena v členu I.2.2. podaljšanje s spremembo sporazuma ni možno.

II.13.5 Spremembe začnejo veljati na datum podpisa zadnje stranke ali na datum odobritve zahtevka za spremembo.

Spremembe začnejo učinkovati na datum, o katerem se dogovorita stranki, ali, če tak datum ni dogovorjen, na datum, ko sprememba začne veljati.

ČLEN II.14 – ODPSTOP TERJATEV ZA IZPLAČILA TRETJIM OSEBAM

II.14.1 Upravičenec ne sme odstopiti terjatev za izplačila zoper Komisijo nobeni tretji osebi, razen če Komisija to odobri na podlagi utemeljene pisne zahteve upravičenca.

Če Komisija odstopa ne sprejme ali če pogoji odstopa niso izpolnjeni, odstop nanjo ne vpliva.

II.14.2 Upravičenec zaradi takega odstopa v nobenem primeru ne sme biti oproščen svojih obveznosti do Komisije.

ČLEN II.15 – VIŠJA SILA

II.15.1 Stranka, pri kateri nastopi višja sila, mora drugi stranki nemudoma poslati *uradno obvestilo*, pri čemer navede naravo okoliščine ali dogodka, verjetno trajanje in predvidene posledice.

II.15.2 Stranki morata sprejeti potrebne ukrepe, da čim bolj zmanjšata morebitno škodo zaradi višje sile. Po najboljših močeh zagotovita, da se izvajanje *ukrepa* čim prej nadaljuje.

II.15.3 Za stranko, ki ji je izpolnjevanje obveznosti preprečila višja sila, se ne sme šteti, da je kršila svoje obveznosti na podlagi sporazuma.

ČLEN II.16 – ZADRŽANJE IZVAJANJA UKREPA

II.16.1 Zadržanje izvajanja s strani upravičenca

Upravičenec lahko zadrži izvajanje *ukrepa* ali katerega koli njegovega dela, če je izvajanje zaradi izjemnih okoliščin, zlasti v primeru višje sile, onemogočeno ali preveč oteženo.

Upravičenec mora o tem Komisijo nemudoma obvestiti, pri čemer navede:

- (a) razloge za zadržanje, vključno s podrobnostmi o datumu ali obdobju, ko so se pojavile izjemne okoliščine, in
- (b) datum predvidenega ponovnega začetka izvajanja.

Ko okoliščine upravičencu dopuščajo, da nadaljuje izvajanje *ukrepa*, mora upravičenec nemudoma obvestiti Komisijo in predložiti zahtevek za spremembo sporazuma, kot je določeno v členu II.16.3. Ta obveznost se ne uporablja, če je sporazum odpovedan v skladu s členi II.17.1, ali točkama (b) ali (c) člena II.17.2.1.

II.16.2 Zadržanje izvajanja s strani Komisije

II.16.2.1 Razlogi za zadržanje

Komisija lahko zadrži izvajanje *ukrepa* ali katerega koli njegovega dela:

- (a) če ima dokaze, da je upravičenec storil *resne napake, nepravilnosti* ali *goljufije* v postopku za oddajo ali pri izvajanju sporazuma, ali če upravičenec ne izpolni svojih obveznosti na podlagi sporazuma;
- (b) če ima dokaze, da je upravičenec storil sistemske ali ponavljajoče se napake, *nepravilnosti, goljufije* ali resne kršitve obveznosti v zvezi z drugimi nepovratnimi sredstvi, ki jih zagotavlja Unija ali Euratom in ki so bila dodeljena upravičencu pod podobnimi pogoji, in če napake, *nepravilnosti, goljufije* ali kršitve obveznosti znatno vplivajo na ta nepovratna sredstva; ali
- (c) če sumi, da je upravičenec storil *resne napake, nepravilnosti, goljufije* ali kršitve obveznosti v postopku za oddajo ali pri izvajanju sporazuma, in mora preveriti, ali so bile te dejansko storjene.

II.16.2.2 Postopek za zadržanje

1. korak – Preden Komisija zadrži izvajanje *ukrepa*, mora upravičenec poslati *uradno obvestilo*, v katerem ga

- (a) obvešča o:
 - (i) svoji nameri, da zadrži izvajanje;
 - (ii) razlogih za zadržanje;
 - (iii) potrebnih pogojih za nadaljevanje izvajanja v primerih iz točk (a) in (b) člena II.16.2.1; in
- (b) poziva, naj predloži pripombe v 30 koledarskih dneh po prejemu uradnega obvestila.

2. korak – Če Komisija ne prejme pripomb ali sklene, da bo kljub prejetim pripombam nadaljevala postopek, mora upravičencu poslati *uradno obvestilo*, v katerem ga obvešča o:

- (a) zadržanju izvajanja;
- (b) razlogih za zadržanje in
- (c) končnih pogojih za nadaljevanje izvajanja v primerih iz točk (a) in (b) člena II.16.2.1; ali
- (d) okvirnem datumu zaključka potrebnega preverjanja v primeru iz točke (c) člena II.16.2.1.

Zadržanje izvajanja začne učinkovati na dan, ko upravičenec prejme *uradno obvestilo*, ali pozneje, kadar je tako določeno v *uradnem obvestilu*.

Drugače mora Komisija upravičencu poslati *uradno obvestilo*, v katerem ga obvešča, da postopka za zadržanje ne bo nadaljevala.

II.16.2.3 Nadaljevanje izvajanja

Da bi se izvajanje nadaljevalo, mora upravičenec čim prej izpolniti zahtevane pogoje in o vsakem napredku obvestiti Komisijo.

Če so pogoji za nadaljevanje izvajanja izpolnjeni ali potrebna preverjanja opravljena, mora Komisija upravičencu poslati *uradno obvestilo*,

- (a) v katerem ga obvešča, da so pogoji za odpravo zadržanja izpolnjeni; in
- (b) v katerem ga poziva, naj predloži zahtevek za spremembo sporazuma, kot je določeno v členu II.16.3. Ta obveznost se ne uporablja, če je sporazum odpovedano v skladu s členi II.17.1, ali točkami (b), (f) ali (g) člena II.17.2.1.

II.16.3 Posledice zadržanja

Če je izvajanje *ukrepa* mogoče nadaljevati in sporazum ni odpovedan, je treba v skladu s členom II.13 izvesti spremembo sporazuma, da se:

- (a) določi datum ponovnega začetka izvajanja *ukrepa*;
- (b) podaljša trajanje *ukrepa* in
- (c) izvedejo druge spremembe, potrebne za prilagoditev *ukrepa* novim okoliščinam.

Zadržanje se odpravi z učinkom od dne ponovnega začetka izvajanja, določenega v spremembi. Ta datum je lahko pred datumom začetka veljavnosti spremembe.

Stroški, nastali v obdobju zadržanja, ki se nanašajo na izvajanje zadržanega *ukrepa* ali zadržanega dela *ukrepa*, se ne smejo povrniti oziroma ne kriti iz nepovratnih sredstev.

Zadržanje izvajanja *ukrepa* ne vpliva na pravico Komisije, da odpove sporazum v skladu s členom II.17.2, ter njeno pravico, da zniža nepovratna sredstva ali izterja neupravičeno izplačane zneske v skladu s členoma II.25.4 in II.26.

Nobena stranka zaradi zadržanja s strani druge stranke ne more zahtevati odškodnine.

ČLEN II.17 – ODPOVED SPORAZUMA

II.17.1 Odpoved sporazuma s strani upravičenca

Upravičenec lahko odpove sporazum.

Upravičenec mora Komisiji poslati *uradno obvestilo* o odpovedi, v katerem navede:

- (a) razloge za odpoved in
- (b) datum, na katerega odpoved začne učinkovati. Ta datum mora biti določen po *uradnem obvestilu*.

Če upravičenec ne navede razlogov za odpoved ali če Komisija meni, da razlogi ne upravičujejo odpovedi, se šteje, da je bil sporazum odpovedan nepravilno.

Odpoved začne učinkovati na dan iz *uradnega obvestila*.

II.17.2 Odpoved sporazuma s strani Komisije

II.17.2.1 Razlogi za odpoved

Komisija lahko odpove sporazum če:

- (a) bi sprememba pravnih, finančnih, tehničnih, organizacijskih ali nadzornih okoliščin upravičenca verjetno znatno vplivala na izvajanje sporazuma ali če vzbuja dvome o sklepu o dodelitvi nepovratnih sredstev;
- (b) upravičenec ne izvaja *ukrepa*, kot je opisan v Prilogi II, ali če upravičenec ne izpolni katere od drugih bistvenih obveznosti, ki mu jih nalagajo pogoji sporazuma;
- (c) izvajanje *ukrepa* prepreči ali zadrži višja sila ali izjemne okoliščine in bodisi:
 - (i) ponoven začetek izvajanja ni mogoč; bodisi
 - (ii) bi potrebne spremembe sporazuma vzbudile dvome o sklepu o dodelitvi nepovratnih sredstev ali kršile načelo enake obravnave vložnikov;
- (d) za upravičenca ali katero koli osebo, ki prevzame neomejeno odgovornost za dolgove navedenega upravičenca, velja katera koli okoliščina iz točk (a) ali (b) člena 106(1) finančne uredbe⁴;
- (e) za upravičenca ali katero koli *povezano osebo* velja katera koli okoliščina iz točk (c), (d), (e) ali (f) člena 106(1) ali člen 106(2) finančne uredbe;
- (f) ima Komisija dokaze, da je upravičenec ali katera koli *povezana oseba* storila *resne napake, nepravilnosti* ali *goljufije* v postopku za oddajo ali pri izvajanju sporazuma, tudi v primeru, če je navedeni upravičenec ali *povezana oseba* predložila lažne informacije ali ni predložila zahtevanih informacij;
- (g) ima Komisija dokaze, da je upravičenec storil sistemske ali ponavljajoče se napake, *nepravilnosti, goljufije* ali resne kršitve obveznosti v zvezi z drugimi nepovratnimi sredstvi, ki mu jih je dodelila Unija ali Euratom pod podobnimi pogoji, in če take napake, *nepravilnosti, goljufije* ali kršitve znatno vplivajo na ta nepovratna sredstva; ali
- (h) je Komisija upravičencu poslala *uradno obvestilo*, v katerem ga poziva h končanju sodelovanja njegovih pridruženih subjektov, ker za navedeni subjekt veljajo okoliščine iz točk (e), (f) ali (g) in navedeni upravičenec ni zahteval spremembe, s katero bi se končalo sodelovanje subjekta in prerazporedile njegove naloge.

II.17.2.2 Postopek za odpoved

1. korak – Pred odpovedjo sporazuma mora Komisija upravičencu poslati *uradno obvestilo*,

- (a) v katerem ga obvešča o:
 - (i) svoji nameri, da odpove sporazum;
 - (ii) razlogih za odpoved in
- (b) zahteva, naj v 45 koledarskih dneh po prejemu uradnega obvestila:
 - (i) predloži pripombe in
 - (ii) v primeru točke (b) člena II.17.2.1 Komisijo obvesti o ukrepih za zagotavljanje izpolnjevanja obveznosti na podlagi sporazuma.

⁴ Uredba (EU, Euratom) št. 966/2012 Evropskega Parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2012 o finančnih pravilih, ki se uporabljajo za splošni proračun Unije.

2. korak – Če Komisija ne prejme pripomb ali sklene, da bo kljub prejetim pripombam nadaljevala postopek, bo upravičencu poslala *uradno obvestilo*, v katerem ga obvešča o odpovedi in datumu začetka njene veljavnosti.

Drugače mora Komisija upravičencu poslati *uradno obvestilo*, v katerem ga obvešča, da se postopek za odpoved ne bo nadaljeval.

Odpoved začne učinkovati:

- (a) za odpovedi iz točk (a), (b) in (d) člena II.17.2.1: na dan iz *uradnega obvestila* o odpovedi, kot je navedeno v drugem pododstavku (tj. v 2. koraku zgoraj);
- (b) za odpovedi iz točk (c), (e), (f), (g) in (h) člena II.17.2.1: na dan po tem, ko upravičenec prejme *uradno obvestilo* o odpovedi, kot je navedeno v drugem pododstavku (tj. v 2. koraku zgoraj).

II.17.3 Posledice odpovedi

II.17.3.1 Posledice odpovedi sporazuma:

V 60 koledarskih dneh od dne, na katerega odpoved začne učinkovati, mora upravičenec predložiti zahtevek za plačilo razlike, kot je določeno v členu I.4.4.

Če Komisija ne prejme zahtevka za plačilo razlike do zgoraj navedenega roka, se iz nepovratnih sredstev povrnejo ali krijejo le stroški, ki so vključeni v odobreno tehnično poročilo in po potrebi v odobreni računovodski izkaz.

Če sporazum odpove Komisija, ker je upravičenec kršil svojo obveznost predložitve zahtevka za plačilo, upravičenec ne sme predložiti nobenega zahtevka za plačilo po odpovedi. V tem primeru se uporablja drugi pododstavek.

Komisija izračuna končni znesek nepovratnih sredstev iz člena II.25 in razliko iz člena I.4.5 na podlagi predloženih poročil. Iz nepovratnih sredstev se povrnejo oziroma krijejo samo stroški, ki nastanejo, preden odpoved začne učinkovati. Stroški, povezani s pogodbami, ki jih je treba izvršiti šele po odpovedi, se ne upoštevajo, se ne povrnejo ali krijejo iz nepovratnih sredstev.

Komisija lahko zniža nepovratna sredstva v skladu s členom II.25.4 v primeru:

- (a) nepravilne odpovedi sporazuma s strani upravičenca v smislu člena II.17.1; ali
- (b) odpovedi sporazuma s strani Komisije zaradi katerega koli razloga iz točk (b), (e), (f), (g) in (h) člena II.17.2.1.

Nobena stranka ne more zahtevati odškodnine na podlagi dejstva, da je druga stranka odpovedala sporazum.

Po odpovedi se obveznosti upravičenca uporabljajo še naprej, zlasti tiste iz členov I.4, II.6, II.8, II.9, II.14, II.27 in katerih koli dodatnih določb o uporabi rezultatov, kot je določeno v posebnih pogojih.

ČLEN II.18 – PRAVO, KI SE UPORABLJA, REŠEVANJE SPOROV IN IZVRŠLJIV SKLEP

II.18.1 Ta sporazum ureja pravo Unije, ki se uporablja in ki ga po potrebi dopolnjuje pravo Belgije.

II.18.2 V skladu s členom 272 PDEU je Splošno sodišče ali, ob pritožbi, Sodišče Evropske unije izključno pristojno za spore med Unijo in katerim koli upravičencu v zvezi z razlago, uporabo ali veljavnostjo sporazuma, če takega spora ni mogoče rešiti sporazumno.

II.18.3 V skladu s členom 299 PDEU lahko za namene izterjave v smislu člena II.26 Komisija sprejme izvršljiv sklep, s katerim naloži denarne obveznosti subjektom, ki niso države.

Zoper tak *sklep* se lahko vloži tožba pri Splošnem sodišču Evropske unije v skladu s členom 263 PDEU.

DEL B – FINANČNE DOLOČBE

ČLEN II.19 – UPRAVIČENI STROŠKI

II.19.1 Pogoji za upravičenost stroškov

Upravičeni stroški ukrepa so stroški, ki so dejansko nastali upravičencu in ki izpolnjujejo naslednja merila:

- (a) nastanejo v *obdobju izvajanja*, razen stroškov, povezanih z zahtevkom za plačilo razlike in ustreznimi dokazili iz člena I.4.4;
- (b) navedeni so v oceni proračuna. Ocena proračuna je v Prilogi II;
- (c) nastanejo v povezavi z *ukrepom*, kot je opisan v Prilogi II, in so potrebni za njegovo izvedbo;
- (d) so določljivi in preverljivi ter zlasti zabeleženi v računovodskih izkazih upravičenca in pripravljene v skladu z računovodskimi standardi, ki se uporabljajo v državi, kjer ima upravičenec svoj sedež, in v skladu z običajno prakso stroškovnega računovodstva upravičenca;
- (e) ustrezajo zahtevam davčne in socialne zakonodaje, ki se uporablja, in
- (f) so smotrni, utemeljeni in v skladu z načelom dobrega finančnega poslovanja, zlasti glede gospodarnosti in učinkovitosti.

II.19.2 Upravičeni neposredni stroški

Da bi bili *neposredni stroški ukrepa* upravičeni, morajo izpolnjevati pogoje upravičenosti, določene v členu II.19.1.

Upravičeni *neposredni stroški* so zlasti naslednje kategorije stroškov, če izpolnjujejo pogoje upravičenosti, določene v členu II.19.1, ter naslednje pogoje:

- (a) stroški zaposlenih, ki delajo na podlagi pogodbe o zaposlitvi, sklenjene z upravičencem, ali na podlagi enakovrednega akta o imenovanju in so dodeljeni *ukrepu*, če so ti stroški skladni z običajno plačno politiko upravičenca.

Navedeni stroški vključujejo dejanske plače zaposlenih s prišteti prispevki za socialno varnost in drugimi zakonsko določenimi stroški, ki so vključeni v plačilo. Prav tako lahko obsegajo tudi dodatna plačila, vključno s plačili na podlagi dodatnih pogodb ne glede na njihovo naravo, če so plačani dosledno, kadar koli je potrebna ista vrsta dela ali strokovnega znanja, in neodvisno od vira uporabljenega financiranja;

Stroški fizičnih oseb, ki delajo po pogodbi, sklenjeni z upravičencem, ki ni pogodba o zaposlitvi, ali ki jih tretja oseba napoti upravičencu za plačilo, se prav tako lahko vključijo v te stroške zaposlenih, če so izpolnjeni naslednji pogoji:

- (i) oseba dela v skladu s pogoji, podobnimi pogojem za zaposlene (zlasti glede načina organizacije dela; nalog, ki jih opravlja; in prostorov, v katerih opravlja te naloge);
- (ii) rezultati dela pripadajo upravičencu (razen če ni izjemoma dogovorjeno drugače) ; in
- (iii) stroški se ne razlikujejo bistveno od stroškov zaposlenih, ki opravljajo podobne naloge na podlagi pogodbe o zaposlitvi, sklenjene z upravičencem;

- (b) potni stroški in dnevnice, če so v skladu z običajno prakso upravičenca glede potovanj;
- (c) stroški amortizacije opreme ali drugih sredstev (novih ali rabljenih), kot so knjiženi v računovodskih izkazih upravičenca, če so bila sredstva:
 - (i) odpisana v skladu z mednarodnimi računovodskimi standardi ter običajno računovodsko prakso upravičenca in

- (ii) nabavljena v skladu s členom II.10.1, če je bila nabava opravljena v *obdobju izvajanja*;

Stroški najema ali zakupa opreme ali drugih sredstev so prav tako upravičeni, če ne presegajo stroškov amortizacije podobne opreme ali sredstev in ne vključujejo nobenih stroškov financiranja.

Pri določanju upravičenih stroškov se lahko upošteva le tisti del stroškov amortizacije opreme, najema ali zakupa, ki ustreza *obdobju izvajanja* in stopnji dejanske porabe za namene *ukrepa*. Izjemoma so lahko v skladu s posebnimi pogoji upravičeni celotni stroški nabave opreme, če to upravičujeta narava *ukrepa* in okvir uporabe opreme ali sredstev;

- (d) stroški potrošnega materiala in opreme, če so:
 - (i) nabavljeni v skladu s členom II.10.1 in
 - (ii) neposredno dodeljeni *ukrepu*;
- (e) stroški, ki izhajajo neposredno iz zahtev sporazuma (razširjanje informacij, posebna ocena *ukrepa*, revizije, prevodi, razmnoževanje), ter stroški zahtevanih finančnih jamstev, če so zadevne storitve nabavljene v skladu s členom II.10.1;
- (f) stroški, ki nastanejo v okviru *pogodb s podizvajalci* v smislu člena II.11, če so izpolnjeni pogoji iz člena II.11.1(a), (b), (c) in (d);
- (g) stroški finančne podpore tretjim osebam v smislu člena II.12, če so izpolnjeni pogoji, določeni v navedenem členu;
- (h) dajatve, davki in pristojbine, ki jih plača upravičenec, zlasti davek na dodano vrednost (DDV), če so vključeni v upravičene *neposredne stroške*, razen če ni drugače določeno v sporazumu.

II.19.3 Upravičeni posredni stroški

Da bi bili *posredni stroški ukrepa* upravičeni, morajo predstavljati pošteno razdelitev skupnih režijskih stroškov upravičenca in izpolnjevati pogoje upravičenosti, določene v členu II.19.1.

Upravičene *posredne stroške* je treba prijaviti na podlagi 7-odstotne pavšalne stopnje skupnih upravičenih *neposrednih stroškov*, razen če ni drugače določeno v členu I.3.2.

II.19.4 Neupravičeni stroški

Poleg vseh drugih stroškov, ki ne izpolnjujejo pogojev iz člena II.19.1, se naslednji stroški ne smejo šteti za upravičene:

- (a) donos kapitala in dividende, ki jih izplača upravičenec;

- (b) dolg in stroški servisiranja dolga;
- (c) rezervacije za izgube ali dolgove;
- (d) dolgovane obresti;
- (e) dvomljivi dolgovi;
- (f) tečajne izgube;
- (g) stroški nakazil s strani Komisije, ki jih zaračuna banka upravičenca;
- (h) stroški, ki jih prijavi upravičenec v okviru drugega ukrepa, ki prejema nepovratna sredstva, ki se zagotavljajo iz proračuna Unije. Taka nepovratna sredstva vključujejo nepovratna sredstva, ki jih dodeli država članica in se financirajo iz proračuna Unije, in nepovratna sredstva, ki jih dodelijo drugi organi, ki niso Komisija, za namen izvajanja proračuna Unije. Zlasti upravičenec, ki prejema nepovratna sredstva za poslovanje, ki se financirajo iz proračuna EU ali Euratoma, ne more prijaviti posrednih stroškov za obdobje oz. obdobja, za katera so namenjena nepovratna sredstva za poslovanje, razen če lahko dokaže, da nepovratna sredstva za poslovanje ne krijejo nobenih stroškov ukrepa;
- (i) prispevki v naravi s strani tretjih oseb;
- (j) čezmerni ali nepremišljeni izdatki;
- (k) odbitni DDV.

ČLEN II.20 – DOLOČLJIVOST IN PREVERLJIVOST PRIJAVLJENIH ZNESKOV

II.20.1 Prijavljanje stroškov in prispevkov

Upravičenec mora kot upravičene stroške ali kot zahtevani prispevek prijaviti:

- (a) za dejanske stroške: stroške, ki jih je dejansko imel z izvajanjem *ukrepa*;
- (b) za stroške na enoto ali prispevke na enoto: znesek, ki se izračuna tako, da se znesek na enoto iz Prilogi IV pomnoži z dejanskim številom uporabljenih ali proizvedenih enot;
- (c) za stroške v pavšalnem znesku ali prispevke v pavšalnem znesku: celoten znesek, določen v členu I.3.2, če so se ustrezne naloge ali del *ukrepa*, kot je opisan v Prilogi II, izvajali pravilno;
- (d) za stroške na podlagi pavšalne stopnje ali prispevke na podlagi pavšalne stopnje: znesek, ki se izračuna z uporabo pavšalne stopnje, določene v členu I.3.2;
- (e) za stroške na enoto, ki so prijavljeni na podlagi običajne prakse stroškovnega računovodstva upravičenca: znesek, ki se izračuna tako, da se znesek na enoto, izračunan v skladu z običajno prakso stroškovnega računovodstva upravičenca, pomnoži z dejanskim številom uporabljenih ali proizvedenih enot;
- (f) za stroške v pavšalnem znesku, ki so prijavljeni na podlagi običajne prakse stroškovnega računovodstva upravičenca: celoten znesek, izračunan v skladu z njegovo običajno prakso stroškovnega računovodstva, če so se ustrezne naloge ali del *ukrepa* pravilno izvajali;
- (g) za stroške na podlagi pavšalne stopnje, ki so prijavljeni na podlagi običajne prakse stroškovnega računovodstva upravičenca: znesek, ki se izračuna z uporabo pavšalne stopnje, izračunane v skladu z običajno prakso stroškovnega računovodstva upravičenca.

II.20.2 Dokumenti in druga dokazila za utemeljitev prijavljenih stroškov in prispevkov

Upravičenec mora zagotoviti naslednje, če se od njega tako zahteva pri preverjanjih ali revizijah, opisanih v členu II.27:

- (a) za dejanske stroške: ustrezna dokazila, da dokaže prijavljene stroške, kot so pogodbe, računi in računovodske evidence.

Poleg tega morajo običajni računovodski postopki in postopki notranjega nadzora upravičenca omogočati neposredno uskladitev prijavljenih zneskov z zneski, knjiženimi v njegovih računovodskih izkazih, in zneski, navedenimi v dokazilih;

- (b) za stroške na enoto ali prispevke na enoto: ustrezna dokazila, da dokaže število prijavljenih enot.

Upravičencu ni treba opredeliti dejanskih kritih upravičenih stroškov ali predložiti dokazil, kot so računovodski izkazi, da dokaže znesek, prijavljen na enoto;

- (c) za stroške v pavšalnem znesku ali prispevke v pavšalnem znesku: ustrezna dokazila, da dokaže pravilno izvajanje *ukrepa*.

Upravičencu ni treba opredeliti dejanskih kritih upravičenih stroškov ali predložiti dokazil, kot so računovodski izkazi, da dokaže znesek, prijavljen kot pavšalni znesek;

- (d) za stroške na podlagi pavšalne stopnje ali prispevke na podlagi pavšalne stopnje: ustrezna dokazila, da dokaže upravičene stroške ali zahtevani prispevek, za katerega se uporablja pavšalna stopnja.

Upravičencu ni treba opredeliti dejanskih kritih upravičenih stroškov ali predložiti dokazil, kot so računovodski izkazi, za uporabljeno pavšalno stopnjo;

- (e) za stroške na enoto, ki so prijavljeni na podlagi običajne prakse stroškovnega računovodstva upravičenca: ustrezna dokazila, da dokaže število prijavljenih enot;
- (f) za stroške v pavšalnem znesku, ki so prijavljeni na podlagi običajne prakse stroškovnega računovodstva upravičenca: ustrezna dokazila, da dokaže pravilno izvajanje *ukrepa*;
- (g) za stroške na podlagi pavšalne stopnje, ki so prijavljeni na podlagi običajne prakse stroškovnega računovodstva upravičenca: ustrezna dokazila, da dokaže upravičene stroške, za katere se uporablja pavšalna stopnja.

II.20.3 Pogoji za določitev skladnosti prakse stroškovnega računovodstva

II.20.3.1 V primerih iz točk (e), (f) in (g) člena II.20.2 upravičencu ni treba opredeliti dejanskih kritih upravičenih stroškov, mora pa zagotoviti, da praksa stroškovnega računovodstva, ki se uporabi za namen prijave upravičenih stroškov, izpolnjuje naslednje pogoje:

- (a) uporabljena praksa stroškovnega računovodstva pomeni običajno prakso stroškovnega računovodstva upravičenca in se uporablja dosledno na podlagi objektivnih meril, ki niso odvisna od vira financiranja;
- (b) prijavljeni stroški se lahko neposredno uskladijo z zneski, knjiženimi v glavni knjigi upravičenca; in
- (c) kategorije stroškov, uporabljene za namen določitve prijavljenih stroškov, ne vključujejo nobenih neupravičenih stroškov ali stroškov, ki jih krijejo druge oblike nepovratnih sredstev, kot je določeno v členu I.3.2.

II.20.3.2 Če je tako določeno v posebnih pogojih, lahko upravičenec Komisiji predloži zahtevek, v katerem zaprosi za oceno skladnosti svoje običajne prakse stroškovnega računovodstva. Če je tako zahtevano v posebnih pogojih, mora biti zahtevku priloženo potrdilo o skladnosti prakse stroškovnega računovodstva (v nadaljnjem besedilu: potrdilo o skladnosti prakse stroškovnega računovodstva).

Potrdilo o skladnosti prakse stroškovnega računovodstva mora:

- (a) pripraviti pooblaščen revizor ali, kadar je upravičenec javni organ, usposobljeni in neodvisni javni uslužbenec in

- (b) biti sestavljeno v skladu s Prilogo VII.

Potrdilo mora potrjevati, da je praksa stroškovnega računovodstva upravičenca, uporabljena za namene prijave upravičenih stroškov, skladna s pogoji, določenimi v členu II.20.3.1, in dodatnimi pogoji, ki se lahko določijo v posebnih pogojih.

II.20.3.3 Če Komisija potrdi, da je običajna praksa stroškovnega računovodstva upravičenca skladna, s stroški, prijavljenih z uporabo te prakse, naknadno ne sme izpodbijati, če:

- (a) je dejansko uporabljena praksa skladna s prakso, ki jo je Komisija odobrila, in
(b) upravičenec za namen odobritve svoje prakse stroškovnega računovodstva ni prikril nobenih informacij.

ČLEN II.21 – UPRAVIČENOST STROŠKOV SUBJEKTOV, PRIDRUŽENIH UPRAVIČENCU

Če posebni pogoji vsebujejo določbo o subjektih, ki se pridružijo upravičencu, so stroški, ki jih ima tak subjekt, upravičeni, če:

- (a) izpolnjujejo iste pogoje iz členov II.19 in II.20, kot se uporabljajo za upravičenca, in
(b) upravičenec zagotovi, da se pogoji, ki se uporabljajo zanj v skladu s členi II.4, II.5, II.6, II.8, II.10, II.11 in II.27, uporabljajo tudi za subjekt.

ČLEN II.22 – PRORAČUNSKE PRERAZPOREDITVE

Upravičenec lahko prilagodi oceno proračuna, določeno v Prilogi II, in sicer s prerazporeditvami med različnimi proračunskimi kategorijami, če se *ukrep* izvaja, kot je opisano v Prilogi II. Za tako prilagoditev ni potrebna sprememba sporazuma, kot je določeno v členu II.13.

Vendar upravičenec ne sme dodati stroškov v zvezi s *pogodbami s podizvajalci*, ki niso določene v Prilogi II, razen če takšne dodatne *pogodbe s podizvajalci* odobri Komisija v skladu s členom II.11.1(d).

Prva dva pododstavka se ne uporabljata za zneske, ki so v obliki pavšalnih zneskov, kot je določeno v členu I.3.2.

ČLEN II.23 – NESKLADNOST Z OBVEZNOSTMI POROČANJA

Komisija lahko odpove sporazum, kot je določeno v členu II.17.2.1(b), in zniža nepovratna sredstva, kot je določeno v členu II.25.4, če upravičenec:

- (a) ni predložil zahtevka za vmesno plačilo ali plačilo razlike, ki so mu priloženi dokumenti iz člena I.4.3 ali I.4.4, v 60 koledarskih dneh po koncu ustreznega obdobja poročanja, in
(b) takega zahtevka ne predloži niti v nadaljnjih 60 koledarskih dneh po pisnem opominu, ki ga pošlje Komisija.

ČLEN II.24 – ZAČASNA USTAVITEV PLAČIL IN ZAČASNA PREKINITEV PLAČILNIH ROKOV

II.24.1 Začasna ustavitev plačil

II.24.1.1 Razlogi za začasno ustavitev

Komisija lahko kadar koli delno ali v celoti začasno ustavi plačila predhodnega financiranja, vmesna plačila, oziroma plačilo razlike za upravičenca:

- (a) če ima dokaze, da je upravičenec storil *resne napake, nepravilnosti* ali *goljufije* v postopku za oddajo ali pri izvajanju sporazuma, ali če upravičenec ne izpolni svojih obveznosti na podlagi sporazuma;
- (b) če ima dokaze, da je upravičenec storil sistemske ali ponavljajoče se napake, *nepravilnosti, goljufije* ali resne kršitve obveznosti v zvezi z drugimi nepovratnimi sredstvi, ki jih zagotavlja Unija ali Euratom in ki so bila dodeljena upravičencu pod podobnimi pogoji, in če take napake, *nepravilnosti, goljufije* ali kršitve obveznosti znatno vplivajo na ta nepovratna sredstva; ali
- (c) če sumi, da je upravičenec storil *resne napake, nepravilnosti, goljufije* ali kršitve obveznosti v postopku za oddajo ali pri izvajanju sporazuma, in mora preveriti, ali so bile te dejansko storjene.

II.24.1.2 Postopek za začasno ustavitev

1. korak – Preden Komisija začasno ustavi plačila, mora upravičencu poslati *uradno obvestilo*, v katerem ga

- (a) obvešča o:
 - (i) svoji nameri, da začasno ustavi plačila;
 - (ii) razlogih za začasno ustavitev;
 - (iii) pogojih, ki morajo biti izpolnjeni za nadaljevanje plačil, v primerih iz točk (a) in (b) člena II.24.1.1 in

(b) poziva, naj predloži pripombe v 30 koledarskih dneh po prejemu *uradnega obvestila*.

2. korak – Če Komisija ne prejme pripomb ali sklene, da bo kljub prejetim pripombam nadaljevala postopek, mora upravičencu poslati *uradno obvestilo*, v katerem ga obvešča o:

- (a) začasni ustavitvi plačil;
- (b) razlogih za začasno ustavitev;
- (c) končnih pogojih, v skladu s katerimi se plačila lahko nadaljujejo v primerih iz točk (a) in (b) člena II.24.1.1;
- (d) okvirnem datumu zaključka potrebnega preverjanja v primeru iz točke (c) člena II.24.1.1.

Začasna ustavitev začne učinkovati na dan, ko Komisija pošlje *uradno obvestilo* o začasni ustavitvi (2. korak).

Drugače mora Komisija upravičencu poslati *uradno obvestilo*, v katerem ga obvešča, da postopka za začasno ustavitev ne bo nadaljevala.

II.24.1.3 Posledice začasne ustavitve

V času trajanja začasne ustavitve plačil upravičenec ni upravičen, da predloži kakršne koli zahteve za plačila in dokazila iz členov I.4.3 in I.4.4;

Ustrezni zahtevki za plačila in dokazila se lahko predložijo čim prej po ponovnem začetku izvajanja plačil ali pa se lahko vključijo v prvi zahtevek za zapadlo plačilo po ponovnem začetku izvajanja plačil v skladu s časovnim načrtom, določenim v členu I.4.1.

Začasna ustavitev plačil ne vpliva na pravico upravičenca, da zadrži izvajanje *ukrepa*, kot je določeno v členu II.16.1, ali da odpove sporazum, kot je določeno v členih II.17.1.

II.24.1.4 Nadaljevanje plačil

Da bi Komisija ponovno začela izvajati plačila, mora upravičenec čim prej izpolniti sporočene pogoje in o vsakem napredku obvestiti Komisijo.

Če so izpolnjeni pogoji za nadaljevanje plačil, se bo začasna ustavitev odpravila. Komisija bo upravičencu poslala *uradno obvestilo*, v katerem ga bo o tem obvestila.

II.24.2 Začasna prekinitev plačilnih rokov

II.24.2.1 Komisija lahko kadar koli začasno prekine plačilni rok iz členov I.4.2, I.4.3 in I.4.5, če zahtevku za plačilo ni mogoče ugoditi, ker:

- (a) ni skladen s sporazumom;
- (b) ustrezna dokazila niso bila predložena; ali
- (c) obstaja dvom glede upravičenosti stroškov, prijavljenih v računovodskih izkazih, in so potrebna dodatna preverjanja, pregledi, revizije ali preiskave.

II.24.2.2 Komisija mora upravičencu poslati *uradno obvestilo*, v katerem ga obvešča o:

- (a) začasni prekinitvi in
- (b) razlogih za začasno prekinitev.

Začasna prekinitev začne učinkovati na dan, ko Komisija pošlje *uradno obvestilo*.

II.24.2.3 Če pogoji za začasno prekinitev plačilnega roka niso več izpolnjeni, se bo začasna prekinitev odpravila in rok ponovno začel teči.

Če začasna prekinitev traja dlje kot dva meseca, upravičenec lahko Komisijo vpraša, ali se bo začasna prekinitev nadaljevala.

Če je bil plačilni rok začasno prekinjen, ker tehnična poročila ali računovodski izkazi niso skladni s sporazumom in popravljeno poročilo ali izkaz ni bil predložen ali pa je bil predložen in tudi zavrnjen, Komisija lahko odpove sporazum, kot je določeno v členu II.17.2.1(b), in zniža nepovratna sredstva, kot je določeno v členu II.25.4.

ČLEN II.25 – IZRAČUN KONČNEGA ZNESKA NEPOVRATNIH SREDSTEV

Končni znesek nepovratnih sredstev je odvisen od obsega, v katerem se *ukrep* izvaja v skladu s pogoji sporazuma.

Končni znesek nepovratnih sredstev izračuna Komisija ob plačilu razlike. Izračun vključuje naslednje korake:

1. korak – uporaba stopnje povračila pri upravičenih stroških in dodajanje prispevkov na enoto, po pavšalni stopnji in v pavšalnem znesku
2. korak – omejitev na *najvišji znesek nepovratnih sredstev*
3. korak – znižanje zaradi pravila neprofitnosti
4. korak – znižanje zaradi nepravilnega izvajanja ali kršitve drugih obveznosti.

II.25.1 1. korak – uporaba stopnje povračila pri upravičenih stroških in dodajanje prispevkov na enoto, po pavšalni stopnji in v pavšalnem znesku

Ta korak se uporablja, kot sledi:

- (a) če so, kot je določeno v členu I.3.2, nepovratna sredstva v obliki povračila upravičenih stroškov, se stopnja povračila, določena v Prilogi III, uporabi za upravičene stroške *ukrepa*, ki jih odobri Komisija za ustrezne kategorije stroškov, upravičenca in pridružene subjekte;
- (b) če so, kot je določeno v členu I.3.2, nepovratna sredstva v obliki prispevka na enoto, se prispevek na enoto, določen v Prilogi IV, pomnoži z dejanskim številom enot, ki jih odobri Komisija za upravičenca in pridružene subjekte;
- (c) če so, kot je določeno v členu I.3.2, nepovratna sredstva v obliki prispevka v pavšalnem znesku, Komisija uporabi pavšalni znesek, določen v navedenem členu, za upravičenca in pridružene subjekte, če ugotovi pravilnost izvajanja ustreznih nalog ali dela *ukrepa* v skladu s Prilogo II;
- (d) če so, kot je določeno v členu I.3.2, nepovratna sredstva v obliki prispevka po pavšalni stopnji, se pavšalna stopnja iz navedenega člena uporabi za upravičene stroške ali prispevek, ki ga odobri Komisija za upravičenca in pridružene subjekte.

Če člen I.3.2 določa kombinacijo različnih oblik nepovratnih sredstev, je treba izračunane zneske sešteti.

II.25.2 2. korak – omejitev na najvišji znesek nepovratnih sredstev

Skupni znesek, ki ga upravičencu plača Komisija, v nobenem primeru ne sme presegati *najvišjega zneska nepovratnih sredstev*.

Če je znesek, izračunan na podlagi 1. koraka, višji od tega najvišjega zneska, se končni znesek nepovratnih sredstev omeji na slednjega.

II.25.3 3. korak – znižanje zaradi pravila neprofitnosti

Nepovratna sredstva ne smejo ustvariti dobička za upravičenca, razen če ni drugače določeno v posebnih pogojih.

„Dobiček“ pomeni tisti del zneska, izračunanega na podlagi 1. in 2. koraka, h kateremu se dodajo še skupni prejemki *ukrepa*, ki presega skupne upravičene stroške *ukrepa*.

Skupni upravičeni stroški *ukrepa* so konsolidirani skupni upravičeni stroški, ki jih odobri Komisija za kategorije stroškov, ki se povrnejo v skladu s členom I.3.2.

Skupni prejemki *ukrepa* so konsolidirani skupni prejemki, ki so ugotovljeni, ustvarjeni ali potrjeni na dan, ko upravičenec pripravi zahtevek za plačilo razlike.

Za prejemke se štejejo:

- (a) prihodek, ki ga ustvari *ukrep*;
- (b) finančni prispevki, ki jih tretje osebe dajo upravičencu ali pridruženemu subjektu, če jih tretje osebe posebej namenijo za financiranje upravičenih stroškov *ukrepa*, ki jih povrne Komisija v skladu s členom I.3.2.

Med prejemke se ne prištevajo:

- (a) finančni prispevki tretjih oseb, če se lahko porabijo za kritje stroškov, ki niso upravičeni stroški na podlagi sporazuma;
- (b) finančni prispevki tretjih oseb, ki jim ni treba povrniti nobenega neporabljenega zneska na koncu *obdobja izvajanja*;
- (c) zneski za oblikovanje rezerv v primeru nepovratnih sredstev za delovanje.

V primeru dobička se bo slednji odštel sorazmerno glede na končno stopnjo povračila dejanskih upravičenih stroškov *ukrepa*, ki jo odobri Komisija za kategorije stroškov iz člena I.3.2. Odbitek se bo uporabil pri znesku, izračunanem na podlagi 1. in 2. koraka.

II.25.4 4. korak – znižanje zaradi nepravilnega izvajanja ali kršitve drugih obveznosti

Komisija lahko zniža *najvišji znesek nepovratnih sredstev*, če se *ukrep* ne izvaja pravilno, kot je opisano v Prilogi II (tj. če se ne izvaja ali se izvaja slabo, delno ali z zamudo), ali če je bila kršena druga obveznost iz sporazuma.

Znesek znižanja bo sorazmeren s stopnjo nepravilnega izvajanja *ukrepa* ali z resnostjo kršitve.

Preden Komisija zniža nepovratna sredstva, mora upravičencu poslati *uradno obvestilo*, v katerem ga

(a) obvešča o:

- (i) svoji nameri, da zniža *najvišji znesek nepovratnih sredstev*;
- (ii) višini zneska, v kateri namerava znižati nepovratna sredstva;
- (iii) razlogih za znižanje in

(b) poziva, naj predloži pripombe v 30 koledarskih dneh po prejemu uradnega obvestila.

Če Komisija ne prejme nobenih pripomb ali sklene, da bo kljub prejetim pripombam izvedla znižanje, bo poslala *uradno obvestilo*, v katerem ob upravičenca obvestila o svoji odločitvi.

Če se nepovratna sredstva znižajo, mora Komisija znižani znesek nepovratnih sredstev izračunati tako, da znesek znižanja odšteje (izračunano sorazmerno z nepravilnim izvajanjem *ukrepa* ali resnostjo kršitve obveznosti) od *najvišjega zneska nepovratnih sredstev*.

Končni znesek nepovratnih sredstev bo tisti od spodaj navedenih, ki je nižji:

- (a) znesek, izračunan na podlagi korakov 1 do 3; ali
- (b) znižani znesek nepovratnih sredstev na podlagi 4. koraka.

ČLEN II.26 – IZTERJAVA

II.26.1 Izterjava

Kadar je, v skladu s sporazumom, potrebno znesek izterjati, mora upravičenec Komisiji povrniti zahtevani znesek.

Upravičenec je odgovoren za vračilo kakršnega koli zneska, ki ga je Komisija neupravičeno izplačala kot prispevek k stroškom, ki so nastali pridruženim subjektom.

II.26.2 Postopek izterjave

Pred izterjavo mora Komisija upravičencu poslati *uradno obvestilo*, v katerem:

- (a) ga obvešča o svoji nameri, da izterja neupravičeno izplačani znesek;
- (b) določi dolgovani znesek in razloge za izterjavo, in
- (c) upravičenca poziva, naj v določenem obdobju predloži morebitne pripombe.

Če upravičenec ne predloži pripomb ali če se Komisija kljub pripombam, ki jih predloži upravičenec, odloči, da bo postopek izterjave izvedla, lahko potrdi izterjavo tako, da upravičencu pošlje *uradno obvestilo*, ki vključuje opomin, pri čemer navede pogoje in datum plačila.

Če plačilo ni izvedeno do datuma, določenega v opominu, bo Komisija izterjala dolgovani znesek:

- (a) s pobotom tega zneska, brez predhodnega soglasja upravičenca, s katerimi koli zneski, ki jih upravičencu dolguje Komisija ali izvajalska agencija (iz proračuna Unije ali Evropske skupnosti za atomsko energijo (v nadaljnjem besedilu: pobot);

V izjemnih okoliščinah lahko Komisija zneske pobota pred datumom zapadlosti, da se zaščitijo finančni interesi Unije.

Zoper tak pobot se lahko vloži tožba pri Splošnem sodišču Evropske unije v skladu s členom 263 PDEU;

- (b) z unovčenjem finančnega jamstva, kadar je tako določeno v skladu s členom I.4.2 (v nadaljnjem besedilu: unovčenje finančnega jamstva);
- (c) s sprožitvijo sodnega postopka, kot je določeno v členu II.18.2 ali posebnih pogojih, ali s sprejetjem izvršljivega sklepa, kot je določeno v členu II.18.3.

II.26.3 Zamudne obresti

Če plačilo ni izvedeno do datuma iz opomina, se bo znesek za izterjavo povečal za zamudne obresti po obrestni meri, določeni v členu I.4.13, za obdobje od dne po roku za plačilo iz opomina do vključno dne, ko Komisija prejme celotno plačilo zneska.

Delna plačila morajo najprej kriti plačilo stroškov in zamudnih obresti, nato pa glavnico dolga.

II.26.4 Bančni stroški

Bančne stroške, ki nastanejo pri postopku izterjave, mora nositi upravičenec, razen kadar se uporablja Direktiva 2007/64/ES⁵.

ČLEN II.27 – PREVERJANJA, REVIZIJE IN OCENJEVANJE

II.27.1 Tehnična in finančna preverjanja, revizije, vmesne in končne ocene

Komisija lahko med izvajanjem *ukrepa* ali pozneje izvede tehnična in finančna preverjanja in revizije, s katerimi določi, ali upravičenec pravilno izvaja *ukrep* in izpolnjujejo obveznosti iz sporazuma. Preveri

⁵ Direktiva 2007/64/ES⁵ Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. novembra 2007 o plačilnih storitvah na notranjem trgu in o spremembah direktiv 97/7/ES, 2002/65/ES, 2005/60/ES in 2006/48/ES ter o razveljavitvi Direktive 97/5/ES.

lahko tudi zakonsko predpisane evidence upravičenca za namene rednega ocenjevanja pavšalnih zneskov, stroškov na enoto ali zneskov na podlagi pavšalne stopnje.

Informacije in dokumente, ki se predložijo kot del preverjanj ali revizij, je treba obravnavati kot zaupne.

Poleg tega lahko Komisija izvede vmesno ali končno oceno učinka *ukrepa* glede na cilj zadevnega programa Unije.

Preverjanja, revizije ali ocene Komisije lahko izvedejo neposredno njeni zaposleni ali kateri koli drug zunanji organ, ki ga Komisija pooblasti, da to izvede v njenem imenu.

Komisija lahko začne taka preverjanja, revizije ali ocene med izvajanjem sporazuma in v obdobju petih let od datuma plačila razlike. To obdobje je omejeno na tri leta, če *najvišji znesek nepovratnih sredstev* ne presega 60 000 EUR.

Za postopek preverjanja, revizije ali ocenjevanja se šteje, da se začne na dan prejema dopisa Komisije, ki tak postopek napoveduje.

Če se revizija izvaja za pridruženi subjekt, mora upravičenec obvestiti navedeni pridruženi subjekt.

II.27.2 Dolžnost hrambe dokumentov

Upravičenec mora hraniti vse izvirnike dokumentov, zlasti računovodske in davčne evidence, na kakršnem koli primernem mediju, vključno z digitaliziranimi izvirniki, kadar so ti dovoljeni z zadevnim nacionalnim pravom in pod pogoji, ki jih ta določa, in sicer pet let od datuma plačila razlike.

Obdobje, v katerem je treba hraniti dokumente, je omejeno na tri leta, če *najvišji znesek nepovratnih sredstev* ne presega 60 000 EUR.

Obdobje iz prvega in drugega pododstavka je daljše, če potekajo revizije, prizivi, pravni spori ali izterjava zahtevkov v zvezi z nepovratnimi sredstvi, vključno v primerih iz člena II.27.7. V takih primerih mora upravičenec hraniti dokumente, dokler take revizije, prizivi, pravni spori ali izterjave zahtevkov niso zaključene.

II.27.3 Obveznost zagotavljanja informacij

Upravičenec mora zagotoviti vse informacije, vključno z informacijami v elektronski obliki, ki jih zahteva Komisija ali kateri koli drug zunanji organ, ki ga Komisija pooblasti. Če upravičenec ne izpolni obveznosti iz prvega in drugega pododstavka, Komisija lahko šteje:

- (a) za neupravičene vse stroške, ki jih upravičenec ne utemelji s predložitvijo ustreznih informacij;
- (b) za nezapadle vse prispevke na enoto, v pavšalnem znesku ali po pavšalni stopnji, ki jih upravičenec ne utemelji s predložitvijo ustreznih informacij.

II.27.4 Pregledi na kraju samem

Med pregledi na kraju samem mora upravičenec zaposlenim Komisije in zunanjim zaposlenim, ki jih pooblasti Komisija, omogočiti dostop do lokacij in prostorov, v katerih se *ukrep* izvaja ali se je izvajal, ter do vseh potrebnih informacij, vključno z informacijami v elektronski obliki.

Upravičenec mora zagotoviti, da so informacije nemudoma na voljo med pregledom na kraju samem in da se zahtevane informacije predložijo v ustrezni obliki.

Če upravičenec ne omogoči dostopa do lokacij, prostorov in informacij, kot se zahteva v prvem in drugem pododstavku, lahko Komisija šteje:

- (a) za neupravičene vse stroške, ki jih upravičenec ne utemelji s predložitvijo ustreznih informacij;
- (b) za nezapadle vse prispevke na enoto, v pavšalnem znesku ali po pavšalni stopnji, ki jih upravičenec ne utemelji s predložitvijo ustreznih informacij.

II.27.5 Kontradiktorni revizijski postopek

Na podlagi ugotovitev med revizijo je treba pripraviti začasno poročilo (v nadaljnjem besedilu: osnutek revizijskega poročila). Komisija ali njen pooblaščen predstavnik ga mora poslati upravičencu, ki mora imeti od datuma prejema na voljo 30 koledarskih dni za predložitev pripomb. Končno poročilo (v nadaljnjem besedilu: končno revizijsko poročilo) je treba poslati upravičencu v 60 koledarskih dneh po izteku roka za predložitev pripomb.

II.27.6 Posledice ugotovitev revizije

Na podlagi ugotovitev končne revizije lahko Komisija sprejme ukrepe, za katere meni, da so potrebni, vključno z izterjavo vseh ali dela plačil, ki jih je izvedla, kot je določeno v členu II.26.

V primeru ugotovitev končne revizije po plačilu razlike znesek, ki ga je treba izterjati, ustreza razliki med popravljenim končnim zneskom nepovratnih sredstev, ki je določen v skladu s členom II.25, in skupnim zneskom, plačanim upravičencu na podlagi sporazuma za izvajanje *ukrepa*.

II.27.7 Popravek sistemskih ali ponavljajočih se napak, nepravilnosti, goljufij ali kršitev obveznosti

II.27.7.1 Komisija lahko ugotovitve revizije v zvezi z drugimi nepovratnimi sredstvi razširi na ta nepovratna sredstva, če:

- (a) je bilo ugotovljeno, da je upravičenec storil sistemske ali ponavljajoče se napake, *nepravilnosti, goljufije* ali kršitve obveznosti v zvezi z drugimi nepovratnimi sredstvi, ki mu jih je dodelila Unija ali Euratom pod podobnimi pogoji, in da take napake, *nepravilnosti, goljufije* ali kršitve znatno vplivajo na ta nepovratna sredstva; in
- (b) se ugotovitve končne revizije upravičencu pošljejo prek *uradnega obvestila*, skupaj s seznamom nepovratnih sredstev, na katera te ugotovitve vplivajo, v obdobju iz člena II.27.1.

Razširitev ugotovitev je lahko podlaga za:

- (a) zavrnitev stroškov kot neupravičenih;
- (b) znižanje nepovratnih sredstev, kot je določeno v členu II.25.4;
- (c) izterjavo neupravičenih zneskov, kot je določeno v členu II.26;
- (d) začasno ustavitev plačil, kot je določeno v členu II.24.1;
- (e) zadržanje izvajanja *ukrepa*, kot je določeno v členu II.16.2;
- (f) odpoved, kot je določeno v členu II.17.2.

II.27.7.2 Komisija mora upravičencu poslati *uradno obvestilo*, v katerem ga obvešča o sistemskih ali ponavljajočih se napakah in svoji nameri, da revizijske ugotovitve razširi, skupaj s seznamom nepovratnih sredstev, na katera te ugotovitve vplivajo.

- (a) Če se ugotovitve nanašajo na upravičenost stroškov, je postopek naslednji:

1. korak – *Uradno obvestilo* mora vključevati:

- (i) poziv k predložitvi pripomb o seznamu nepovratnih sredstev, na katera vplivajo ugotovitve;
- (ii) zahtevek za predložitev popravljenih računovodskih izkazov za vsa takšna nepovratna sredstva;
- (iii) po potrebi korekcijsko stopnjo za ekstrapolacijo, ki jo Komisija določi za izračun zneskov, ki se zavrnejo, na podlagi sistemskih ali ponavljajočih se napak, *nepravilnosti*, *goljufij* ali kršitev obveznosti, če upravičenec:

– meni, da predložitev popravljenih računovodskih izkazov ni mogoča ali izvedljiva; ali

– ne bo predložil popravljenih računovodskih izkazov.

2. korak – Zadevni upravičenec ima na voljo 60 koledarskih dni po prejemu *uradnega obvestila*, da predloži pripombe in popravljen računovodski izkaz ali predlaga ustrezno utemeljeno alternativno korekcijsko metodo. Komisija lahko to obdobje v upravičenih primerih podaljša.

3. korak – Če upravičenec predloži popravljen računovodski izkaz, ki upošteva ugotovitve, bo Komisija določila znesek, ki ga je treba popraviti na podlagi navedenih popravljenih izkazov.

Če upravičenec predlaga alternativno korekcijsko metodo in jo Komisija sprejme, mora Komisija upravičencu poslati *uradno obvestilo*, v katerem ga obvešča:

- (i) da sprejema alternativno metodo;
- (ii) o popravljenih upravičenih stroških, določenih z uporabo te metode.

Drugače mora Komisija upravičencu poslati *uradno obvestilo*, v katerem ga obvešča:

- (i) da ne sprejema pripomb ali predlagane alternativne metode;
- (ii) o popravljenih upravičenih stroških, določenih z uporabo metode ekstrapolacije, o kateri je bil prvotno obveščen upravičenec.

Če se sistemske ali ponavljajoče se napake, *nepravilnosti*, *goljufije* ali kršitve obveznosti ugotovijo po plačilu razlike, znesek, ki ga je treba izterjati, ustreza razliki med:

- (i) popravljenim končnim zneskom nepovratnih sredstev, ki je določen v skladu s členom II.25 na podlagi popravljenih upravičenih stroškov, ki jih prijavi upravičenec in odobri Komisija, ali na podlagi popravljenih upravičenih stroškov po ekstrapolaciji; in
- (ii) skupnim zneskom, plačanim upravičencu na podlagi sporazuma za izvajanje *ukrepa*.

(b) Če se ugotovitve nanašajo na nepravilno izvajanje ali kršitev druge obveznosti, je postopek naslednji:

1. korak – *Uradno obvestilo* mora vključevati:

- (i) poziv upravičencu k predložitvi pripomb o seznamu nepovratnih sredstev, na katera vplivajo ugotovitve, in
- (ii) korekcijsko pavšalno stopnjo, ki jo Komisija namerava uporabiti za *najvišji znesek nepovratnih sredstev* ali za del teh sredstev, v skladu z načelom sorazmernosti.

2. korak – Upravičenec ima na voljo 60 koledarskih dni od prejema *uradnega obvestila*, da predloži pripombe ali predlaga ustrezno utemeljeno alternativno pavšalno stopnjo.

3. korak – Če Komisija sprejme alternativno pavšalno stopnjo, ki jo predlaga upravičenec, mora upravičencu poslati *uradno obvestilo*, v katerem ga obvešča:

- (i) da sprejema alternativno pavšalno stopnjo;
- (ii) o znesku nepovratnih sredstev, popravljenem z uporabo te pavšalne stopnje.

Drugače mora Komisija upravičencu poslati *uradno obvestilo*, v katerem ga obvešča:

- (i) da ne sprejema pripomb ali predlagane alternativne pavšalne stopnje;
- (ii) o znesku nepovratnih sredstev, popravljenem z uporabo pavšalne stopnje, o kateri je bil prvotno obveščen upravičenec.

Če se sistemske ali ponavljajoče se napake, *nepravilnosti*, *goljufije* ali kršitve obveznosti ugotovijo po plačilu razlike, znesek, ki ga je treba izterjati, ustreza razliki med:

- (i) popravljenim končnim zneskom nepovratnih sredstev po uporabi korekcijske pavšalne stopnje in
- (ii) skupnim zneskom, plačanim upravičencem na podlagi sporazuma za izvajanje *ukrepa*.

II.27.8 Preverjanja in inšpekcije urada OLAF

Evropski urad za boj proti goljufijam (OLAF) ima za namene preverjanj in preiskav enake pravice kot Komisija, zlasti pravico do dostopa.

V okviru Uredbe Sveta (Euratom, ES) št. 2185/96⁶ in Uredbe (EU, Euratom) št. 883/2013⁷ lahko tudi urad OLAF opravlja preglede in inšpekcije na kraju samem v skladu s postopki, ki jih določa pravo Unije za zaščito finančnih interesov Unije pred *goljufijami* in drugimi *nepravilnostmi*.

Kadar je primerno, so ugotovitve urada OLAF lahko podlaga za izterjavo zneskov upravičenca s strani Komisije.

Poleg tega so ugotovitve iz preiskave urada OLAF lahko podlaga za kazenske pregone na podlagi nacionalnega prava.

II.27.9 Preverjanja in revizije s strani Evropskega računskega sodišča

Evropsko računsko sodišče ima za namene preverjanj in revizij enake pravice kot Komisija, zlasti pravico do dostopa.

⁶ Uredba Sveta (Euratom, ES) št. 2185/96 z dne 11. novembra 1996 o pregledih in inšpekcijah na kraju samem, ki jih opravlja Komisija za zaščito finančnih interesov Evropskih skupnosti pred goljufijami in drugimi nepravilnostmi.

⁷ Uredba (EU, Euratom) št. 883/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. septembra 2013 o preiskavah, ki jih izvaja Evropski urad za boj proti goljufijam (OLAF), ter razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1073/1999 Evropskega parlamenta in Sveta in Uredbe Sveta (Euratom) št. 1074/1999.